

Fremsat den 1. marts 2024 af Kirsten Normann Andersen (SF) og Theresa Berg Andersen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om kommunernes muligheder for finansiering af robotstøvsugere til ældre

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2025 at fremsætte lovforslag, der gør det muligt for kommunerne at købe og tildele robotstøvsugere til ældre, som er visiteret hjemmehjælp i form af praktisk hjælp.

Bemærkninger til forslaget

Velfærdsteknologien er efterhånden blevet en fast bestanddel i ældreplejen i Danmark. Vi får hele tiden ny teknologi og hjælpemidler både til gavn for den ældre og for medarbejderne, som kan frigøre tid til mere borgernær pleje og omsorg. Det er godt, at vi omfavner teknologien, særlig i en tid, hvor manglen på medarbejdere presser ældreområdet. Det er samtidig vigtigt, at teknologien indføres på borgernes præmisser og ikke erstatter den praktiske hjemmehjælp, men ses som et supplement for de borgere, som både har gavn af og mulighed for at anvende den nye teknologi. Dertil kommer, at regningen for de nye teknologiske løsninger, som kan effektivisere den praktiske hjemmehjælp og dermed frigøre ressourcer til ældreplejen, ikke må ende hos borgeren selv.

Det er en udfordring for flere og flere ældre, at udgifterne til nye teknologiske og ressourcebesparende tiltag alt for ofte ender hos borgerne. Et konkret eksempel, hvor brugerbetalingen bogstavelig talt har sneget sig ind ad bagdøren, er, når hjemmehjælp til støvsugning og gulvvask rundtomkring i landet skiftes ud med en robotstøvsuger, som borgerne selv bliver bedt om at købe.

Flere og flere kommuner har på grund af mange års stramme kommunale økonomiaftaler været nødsaget til at skære hårdt i budgetterne. For at undgå besparelse på de mest kritiske områder er flere kommuner begyndt at erstatte noget af den praktiske hjælp med robotstøvsugere. Det gælder bl.a. i Struer Kommune, hvor 595 borgere, der i dag er visiteret til rengøring, alle skal visiteres igen for at se, om en robotstøvsuger kan passe ind hos dem. Bliver de visiteret til en robotstøvsuger, er det på egen regning. Kommunen regner med at kunne spare 800.000 kr. om året, hvis hjemmehjælperen, der støvsuger, skiftes ud med en robot (»Kommune kræver robotstøvsugere: De ældre skal selv betale«, www.tvmidtvest.dk, den 17. september 2022).

Også i Aarhus Kommune tvinges ældre til at købe en robotstøvsuger. Kommunen forventer en gevinst på 3 mio. kr., mens den ældre selv skal betale for sin robotstøvsuger (»Ældre i Aarhus skal tvinges til at købe en robotstøvsuger: - Det er på alle måder en forfærdelig beslutning«, *Århus Stiftstidende*, den 16. marts 2023). Det samme gælder i Læsø Kommune og Vesthimmerlands Kommune (»Ældre borgere tvinges til at købe robotstøvsugere i nordjysk kommune«, www.tv2nord.dk, den 17. august 2023, og »Pensionist i Farsø: Robotstøvsuger er ikke en hjælp«, www.tv2nord.dk, den 30. april 2018), hvor ældre borgere også tvinges til at købe en robotstøvsuger på egen regning. Flere eksempler findes i andre kommuner, som alle

har været nødsaget til at lade borgere betale for robotstøvsugeren, da kommunerne ikke selv må give tilskud til at købe produkter, som er almindelige at have i sit hjem (»Pressemeddelelse om robotstøvsuger i Slagelse«, www.aeldresagen.dk).

Langt de fleste kommuner ønsker ikke at belaste trængte ældre med egenbetaling, men har ikke mulighed for at lade være, da Ankestyrelsen har truffet en principiel afgørelse om, at en robotstøvsuger er sædvanligt indbo. Det betyder, at en robotstøvsuger er et produkt, som ifølge Ankestyrelsen er almindeligt at have i sit hjem – på lige fod med andre støvsugere, almindelige møbler m.m. (Ældreudvalget, alm. del – svar på spørgsmål 48, folketingsåret 2023-24). Derfor er det i dag ikke muligt for kommunerne at finansiere de robotstøvsugere, som de ældre tvinges til at købe. En egnet støvsuger, som også kan vaske gulv, er ikke nødvendigvis almindeligt indbo og vil derfor altid være en uforholdsmæssig stor udgift for mange ældre i det omfang, at udstyret skal være egnet til at afhjælpe en svækket ældre borger.

Den manglende hjemmel til, at kommunerne kan indkøbe robotstøvsugere, forhindrer imidlertid også, at kommunerne kan drage yderligere nytte af teknologiske løsninger, som kan mindske behovet for øgede personaleressourcer til flere og flere ældre. En ensartet teknologi, som personalet er oplært i at anvende, kan aflaste personalet i hverdagen, mens de varetager andre opgaver, og vil således også kunne udbredes til flere ældre, som kan have gavn af teknologien, men som ikke selv kan anvende den grundet almen svækkelse.

Dels er det urimeligt, at den ældre pålægges denne egenbetaling, som kan være på ca. 2-3.000 kr. og endnu højere, hvis gulvvask også skal integreres. Det kan presse økonomien hos rigtig mange ældre, og hvis ens eneste indkomst er folkepension, kan det være en helt uoverkommelig udgift. Dels giver det ikke mening, at vi har et system, der nægter kommunerne at hjælpe hårdt trængte ældre med at købe en robotstøvsuger, mens kommunerne sparer millioner på lønudgifter – og samtidig fratages muligheden for integrerede, ensartede løsninger, som kan anvendes af personalet hos svækkede ældre, som ikke kan håndtere en robotstøvsuger uden hjælp.

På den baggrund foreslås det, at regeringen pålægges at ændre de relevante lovbestemmelser, så det bliver muligt for kommunerne at købe og tildele robotstøvsugere til ældre, som er visiteret til praktisk hjælp.

Skriftlig fremsættelse

Kirsten Normann Andersen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om kommunernes muligheder for finansiering af robotstøvsugere til ældre.

(Beslutningsforslag nr. B 163)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.